

Pohjois-Pohjanmaa Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmä: ELO-toimintasuunnitelma 2017-2019

Verkoston tavoite Mitä haastetta ollaan ratkaisemassa?

Epävarmuus työelämässä on lisääntynyt, ja yksilöiden oman elämän hallinta on sen seurauksena tullut haasteellisemmaksi. Muutokset työelämässä ovat myös mahdollisuus, joka voi tarjota kokonaan uuden suunnan yksilölle tai yritykselle. Elämäntietä ja ura vaativat yksilöllisiä ratkaisuja. Työ, työttömyys ja opiskeluvaiheet vuorottelevat, samoin kuin työllistymisen muodot itsensä työllistämisen, kevytyrittäjyyden, vuokratyön ja palkkatyön vaihtelevassa maastossa.

Toistuva ja jatkuva kouluttautuminen ja osaamisen kehittäminen ovat osa normaalia urakehitystä ja työyhteisöjen tuottavuuden parantamista. Osaamisen kehittämisellä on myös tärkeä rooli työhyvinvoinnin ja työelämän laadun kehittämisessä. Elinikäisen oppimisen merkitys yhteiskunnassa on korostunut ja sen edistäminen nähdään keskeisenä välineenä yritysten kilpailukykyyn ja työllisyyden parantamisessa, ammatillisen kehittymisen tukemisessa sekä aktiivisen kansalaisuuden edistämisessä. Toteutuakseen elinikäinen oppiminen edellyttää elinikäistä ohjausta. Osaamisen kehittämisen sekä koulutus- ja uravalintojen tueksi on oltava tarjolla tietoa, neuvontaa ja ohjausta erilaisista työ- ja koulutusmahdollisuuksista sekä tukimuodoista eri elämänvaiheisiin.

Elinikäisellä ohjauksella vaikutetaan työllistymisen kannalta tärkeän osaamisen hankkimiseen sekä koulutus- ja työurien rakentumiseen. Osovat koulutusvalinnat vähentävät koulutuksen keskeyttämiä ja yksilöiden kehittyneet urasuunnittelutaidot luovat elämäntietä jatkuvuutta, mielekkyyttä ja hallinnan tunnetta. Työhön siirtyminen nopeutuu, työurat pitenevät ja osallisuus yhteiskunnassa paranee. Tuloksena elinikäisen ohjauksen toimista on kestäviä ratkaisuja suhteessa kansalaisten ja työelämän tarpeisiin.

Elinikäisen ohjauksen kehittäminen eri maakuntien alueella perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmän työhön, jolla kehitetään tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen kokonaisuutta Suomessa. Strategiset tavoitteet valmistuivat vuonna 2011 ja ohjaavat kaikissa maakunnissa tehtävää kehittämistyötä.

Elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategiset tavoitteet:

1. Ohjauspalveluja on tasapuolisesti saatavissa ja ne vastaavat yksilön tarpeita
2. Yksilölliset uranhallintataidot vahvistuvat
3. Ohjaustyötä tekevillä on tehtävien edellyttämä osaaminen
4. Ohjauksen laatu järjestelmiä kehitetään
5. Ohjaus toimii koordinoituna kokonaisuutena

Pohjois-Pohjanmaan Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmän tehtävät ovat:

Yhteistyöryhmä

- edistää ja kehittää palveluiden tuottajien verkostoa, yhteistyötä ja osaamista alueella
- edistää ohjauspalveluiden saatavuutta ja laatua Pohjois-Pohjanmaalla
- tukee monikanavaisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittämistyötä osana valtakunnallisesti rakennettavia palveluja
- selvittää ohjausosaamisen kehittämistarpeita sekä järjestää alan täydennyskoulutusta ja verkostotapaamisia
- seuraa ja arvioi ohjauspalveluiden strategian toimeenpanosuunnitelman toteutumista ja päivittämistä
- tekee kannanottoja ja esityksiä elinikäisen ohjauksen palveluihin liittyen.

Vuosina 2017-2019 Pohjois-Pohjanmaan alueen keskeisiä haasteita yhteistyöryhmän jäsenten mukaan ovat mm. oikea-aikainen ohjaus, ohjauksen saavutettavuus ja saatavuus sekä ohjauksen tasalaatuisuus ja yhteiset käytänteet: tietoa, neuvontaa ja ohjausta tulisi olla saatavilla kaikille helposti ja tutusta paikasta koko maakunnan alueella ja ohjausasiakkaiden tulisi kyetä tekemään riittävään ja relevanttiin tietoon perustuvia uravalintoja. On tärkeää, että kaikille löytyy oma, yksilöllinen polku eteenpäin ja siirtymät ovat sujuvia koko elämänpolun varrella. Yhteistyöryhmän jäsenet kantavat huolta myös nuorisotakuun aidosta ja konkreettisesta edistämisestä mm. nivelvaiheissa, jotta syrjäytymistä voidaan ehkäistä. Tärkeänä haasteena elinikäisen ohjauksen toiminnalle nähdään maakunnassa tehtävän ohjaustyön kokonaisuuden koordinointi.

ELO-yhteistyöryhmä laatii tarkemman, konkreettisia toimenpiteitä sisältävän vuosisuunnitelman kullekin toimintavuodelle erikseen.

Verkoston toimijat ja rakenne

Verkoston toimijoiden tehtävät, roolit ja vastuut

Laaja ELO-verkosto Pohjois-Pohjanmaalla

Elinikäisen ohjauksen verkostoon Pohjois-Pohjanmaalla kuuluvat kaikki elinikäisen ohjauksen tieto-, neuvonta- ja ohjaustyön parissa toimijat. Toimijat verkostoituvat omissa luontevissa verkostoissaan ja tapaamisissaan sekä vuosittain ELO-yhteistyöryhmän järjestämissä tapahtumissa ja koulutuksissa (yksi tai useampia). Koko laaja toimijaverkosto pitää yhteyttä ELO-toiminnassa vuoden 2016 lopulla perustetussa Facebook-ryhmässä (julkinen ryhmä) *Ohjausverkosto Pohjois-Pohjanmaa*.

Verkoston toimijatasolla on tärkeä rooli kommentoida yhteistyöryhmän toimintaa ja esityksiä sekä tuoda strategiseen työhön ohjaustoimijoiden tarpeita. Toimijoilta pyydetään ajankohtaisia esityksiä yhteistyöryhmän kokouksiin (esim. kehittämissuunnitelmat) ja toimijoita kannustetaan muutoinkin ottamaan yhteyttä ELO-yhteistyöryhmään. Toimijat voivat myös tulla esittämään yhteistyöryhmälle.

Vuoden 2016 lopulla järjestetyssä toimijaverkoston tapahtumassa kerättyssä palautteessa verkoston toimijat toivoivat:

- yhteisen Facebook-ryhmän toimivan verkostossa tiedottamisen, oppimisen ja ideoiden kanavana sekä neuvojen kysymisen paikkana
- jokavuotista yhteistä tapahtumaa, joka toimisi ajankohtaisten asioiden ja uusien tuulien foorumina ohjauksen parissa toimiville
- yhteisiä tilaisuuksia, sillä ne koetaan tärkeiksi hetkiksi alueen ohjaustoimijoiden yhteistyön ja verkostoitumisen kannalta.

Omissa organisaatioissaan elinikäisen ohjauksen toimijat ovat esimerkkinä ja tukena kaikille työntekijöille ja verkostoille, joiden työhön ohjaustyö kytkeytyy. ELO-toimijat mm. levittävät ohjauksen hyviä käytäntöjä organisaatioissaan. Henkilöstö ottaa kehitettyjä työkaluja käyttöön ja hyödyntää ohjaustoimijoiden asiantuntemusta työssään.

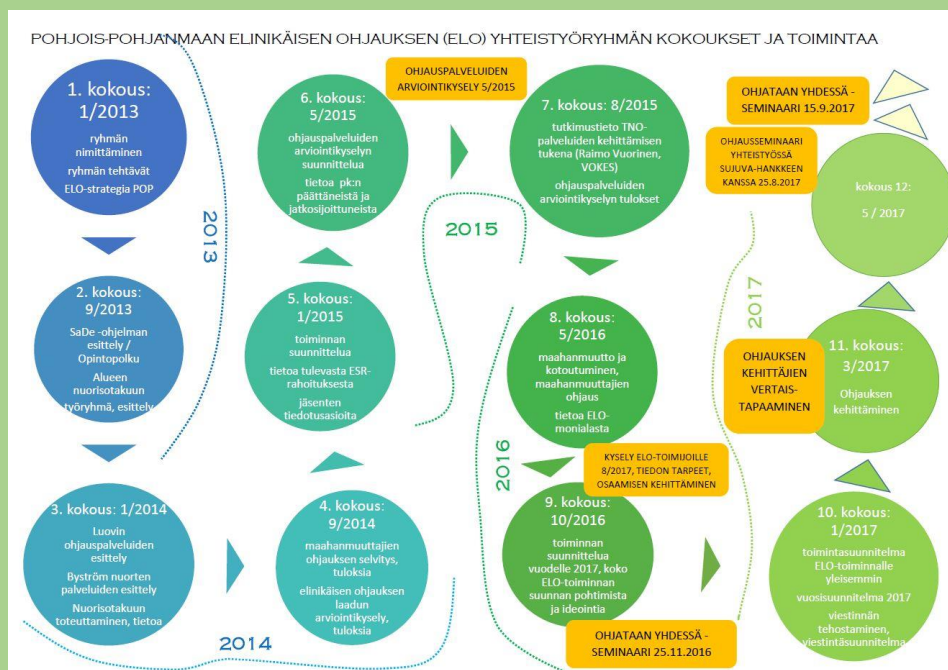
Pohjois-Pohjanmaan Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmä

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen koordinoimaan **Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmään** on nimetty edustus pyydettyiltä tahoilta (jäsen ja varajäsen). Tahot edustavat laajasti koulutuksen ja ohjauspalveluiden kenttää ja etujärjestöjä sekä työelämän asiantuntemusta koko maakunnan alueelta. Ryhmässä on myös ohjauksen asiakasedustus Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijajärjestö OSAKO:n myötä.

Yhteistyöryhmän jäsenet toimivat oman taustaorganisaationsa edustajina yhteistyöryhmässä. He tuovat organisaatiostaan viestejä tiedoksi yhteistyöryhmälle, ja toimivat omassa organisaatiossaan elinikäisen ohjauksen puolestapuhujina, ohjaustyön aseman vahvistajina ja laadun kehittäjinä. Jäsenet vievät yhteistyöryhmän kokousten asioita tiedoksi omaan organisaatioonsa ja linkittävät edustamansa organisaation TNO-palveluita ja -toimijoita osaksi laajempaa maakunnan elinikäisen ohjauksen toimijaverkostoa.

Verkoston jäsenet valmistautuvat yhteistyöryhmän kokouksiin tekemällä ennakkotehtäviä ja saavat ryhmältä myös muita tehtäviä kokousten välille sekä kokouksessa esitettäväksi. Sähköinen yhteistyöalusta koordinoi tehokkaasti ryhmän työskentelyä kokousten välillä. Kaikki kokoukset pyritään järjestämään niin, että niihin voi osallistua myös etäyhteydellä. Kokouksia voidaan järjestää myös kokonaan etäyhteyksin.

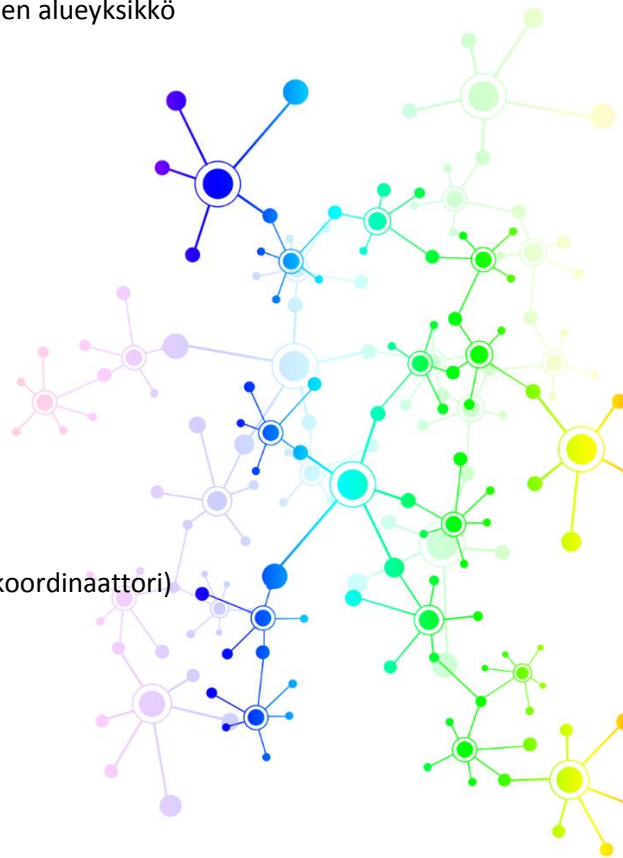
Yhteistyöryhmä voi laatia lausuntoja ja kannanottoja sekä laatia yhdessä kirjoituksia esim. sanomalehtiin ajankohtaisista asioista. Yhteistyöryhmä on myös tärkeä tiedon kokoaja ohjauksen kehittämistoiminnassa, ja viestii kehittämistarpeista relevanteille tahoille aktiivisesti. Tarvittaessa yhteistyöryhmän alaisuuteen perustetaan valmistelevia työryhmiä, jotka koostuvat joko yhteistyöryhmän jäsenistä ja / tai toimijatason ohjauksen asiantuntijoista. Työryhmät voivat olla pysyviä rakenteita tai ad hoc -ryhmiä esim. tapahtuman järjestämiseen, toimintasuunnitelman päivittämiseen tai lausunnon laatimiseen liittyen.

Pohjois-Pohjanmaan ELO-toiminnasta luodaan perehdytysmateriaali (= tämä toimintasuunnitelma ja tarkentavia liitteitä), jonka avulla yhteistyöryhmän uudet jäsenet pääsevät nopeasti "ajan tasalle" verkostosta ja yhteistyöryhmän toiminnasta.

Pohjois-Pohjanmaan Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmässä on edustus seuraavilta tahoilta:

Ammattiopisto Luovi
Elinkeinoelämän keskusliitto / Teknologiateollisuus ry, Pohjois-Suomen alueyksikkö
Haapaveden opisto
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU
Koillis-Suomen Aikuiskoulutus
Maaseudun Sivistysliitto
Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy
Oulun Ammattikorkeakoulu
Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijakunta (OSAKO)
Oulun Kauppakamari
Oulun kaupunki / Byström nuorten palvelut, nuorisotakuu
Oulun kaupunki / Koordinaatti - nuorten tieto- ja neuvontapalvelut
Oulun kaupunki / lukiot
Oulun kaupunki / peruskoulu
Oulun läänin opinto-ohjaajat ry
Oulun seudun ammattiopisto
Oulun yliopisto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Osaaminen ja työelämä -yksikkö (koordinaattori)
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Rahoitusyksikkö
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto
Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Raahen koulutuskuntayhtymä
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK

Tiedon jäsentäminen ja liikkuminen Päätöksien tekeminen

ELO-yhteistyöryhmän työskentelyä ohjaavat paitsi elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategiset tavoitteet ([linkki asiakirjaan](#)), myös valtakunnallisen ELO-ryhmän antamat linjaukset ja suositukset. Valtakunnallinen elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmä on muodostettu kansallista elinikäisen ohjauksen strategista kehittämistä varten. Siinä on edustettuna monihallinnollisesti eri ohjauksen toimijoita. Puheenjohtajuus vuorottelee työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön kesken. Tietoa valtakunnallisen ryhmän kokouksista saa ELO-torilta ([linkki](#)), jota jokainen yhteistyöryhmän jäsen seuraa omatoimisesti. Tärkeimpiä aloitteita tai suosituksia nostetaan myös kokouksissa esille ja keskusteluun.

Alueellisen yhteistyöryhmän jäsenet viestivät keskenään kokousten välillä sekä sähköpostitse että sähköistä, salattua yhteistyöalusta käyttäen, joka säilöo dokumentteja ja jäsentää tehtävää työtä tehokkaasti. Jokainen jäsen voi viestiä alustalla ja tuoda sitäkin kautta yhteistyöryhmälle tiedoksi ajankohtaisia asioita. Jäsenet voivat liittyä Pohjois-Pohjanmaan ELO-toimijoiden Facebook-ryhmään, ja viestiä sitä kautta laajemmin ohjauksen tapahtumista, tilaisuuksista, syntyneistä tuotoksista ja hyvistä käytännöistä suoraan maakunnan laajalle ELO-toimijaverkostolle.

ELO-yhteistyöryhmä tiedottaa toiminnastaan ELO-torilla omalla alueellisella sivullaan ([linkki](#)). Sivulle ladataan tietoa ryhmän kokoonpanosta, kokousaikatauluista, kokousten sisällöistä sekä kokoustyöskentelyyn liittyviä ja tiedoksi jaettavia dokumentteja. Sivun kautta kuka tahansa kiinnostunut voi seurata yhteistyöryhmän työskentelyä ja ottaa yhteyttä.

ELO-yhteistyöryhmä viestii monipuolisesti maakunnan ohjaustoiminnasta ja ohjauksen kehittämisestä: TNO-palveluista, verkostoista, koulutuksista ja tapahtumista, ohjauksen kehittämistyöstä ja muista ohjauksen ajankohtaisista asioista. Jokaisen kokouksen yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ELO-koordinaattori kokoaa ajankohtaisia asioita tiedoksi yhteistyöryhmälle, jonka jäsenet välittävät tietoa eteenpäin organisaatioissaan. Tiedottamista ja viestintää varten yhteistyöryhmä perustaa myös noin 2-3 kertaa vuodessa ilmestyvän uutiskirjeen, jonka kaikki kiinnostuneet voivat tilata. Kirjeen laatimisesta vastuussa on ELY-keskuksen ELO-toiminnan koordinaattori, mutta myös yhteistyöryhmän jäseniä kannustetaan laatimaan lyhyitä artikkeleita ja juttuja uutiskirjeeseen.

ELO-ryhmä jalkautuu pyynnöstä ELO-toimijaverkoston pariin esittelemään toimintaansa ja suunnitelmiaan sekä samalla keräämään toimijoilta palautetta ja toiveita ELO-toimintaan liittyen. Jalkautumisesta vastuussa on ELY-keskuksen ELO-koordinaattori, mutta myös muuta verkostoa aktivoidaan pyyntöjen mukaan.

Yhteistyöryhmä toimii koordinoinnin ja kehittämisen tehtävissä, joten ryhmä ei tee viranomaispäätöksiä. Ryhmä kuitenkin päättää itseään koskevista asioista demokraattisesti verkostotoiminnan periaatteiden mukaisesti. Kaikki jäsenet voivat tuoda ehdotuksia esille, joihin otetaan kantaa kokouksissa, ja tarvittaessa äänestetään. Päätöksiä voidaan tehdä myös kokousten ulkopuolella, sähköpostia ja sähköistä työskentelyalustaa hyödyntäen.

Verkoston toiminnan seuranta ja arviointi

Yhteistyöryhmän toimintaa, mm. aktiivisuutta ja tasapuolisuutta kaikkia jäseniä kohtaan, seurataan aktiivisesti ELY-keskuksen koordinaattorin toimesta. Ryhmän toimintaa pyritään kehittämään jatkuvasti, johtavina periaatteina verkostotyön periaatteet, kuten luottamus, jäsenten toistensa tunteminen, sitoutuminen, demokratia ja tasavertaisuus.

Toimivan verkostotyön tunnusmerkkejä ovat mm.:

- Toiminnan tavoitteet ja sen tuottamat hyödyt ovat verkoston jäsenten helposti nähtävissä
- Verkoston jäsenille on muodostunut selkeä kuva siitä, mitä osallistuminen niiltä vaatii
- Verkoston jäsenet ovat sisäistäneet verkoston toimintaperiaatteet ja pelisäännöt
- Verkoston jäsenten osaamistarpeita ja kehittämisenäkemyksiä on kartoitettu säännöllisesti
- Toiminta on uudistunut riittävästi toimintakautensa aikana - uusia ideoita on hyödynnetty toiminnan kehittämisessä
- Luottamuksellinen ilmapiiri on säilynyt sekä jäsenten kesken että koordinaattorin ja verkoston välillä
- Tilaisuuksia verkoston jäsenten kohtaamiselle ja kokemustenvaihdolle on järjestetty säännöllisesti.

Toimintaa arvioidaan vuosittain tehtävällä kyselyllä yhteistyöryhmän jäsenille. Muuta maakunnan ELO-ohjaustoiminnan seuranta ja arviointia tehdään suunnitelmien mukaan sekä tarvittaessa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus raportoi ELO-toiminnasta vuosittain OKM:lle ja TEM:lle.

